

יום ה', כ"א באלול תשס"ג (18 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **כ"א באלול**, יום פטירתו של **ר' יהונתן אייבשיץ**, בשנת תקכ"ד (1764-5524), מגדולי חכמי פולין ואשכנז. עוד בצעירותו ניכר בחריפותו ובכוח זיכרונו. בגיל 25 הוא הגיע לפראג ושם עמד בראש ישיבה גדולה. בהשפעתו הותר להדפיס את התלמוד בפראג, דבר שנאסר עד אז בפקודת האפיפיורים. באותם ימים הופיע הספר השבתאי "ואבוא היום אל העין", ויוחס משום-מה לר' יהונתן. אף שחתם על החרם נגד כת השבתאים, דבק בו החשד ונמנע ממנו להיבחר לרבה של פראג. משם הוא עבר למץ, בה כיהן כרב עד שנת 1750, עת נבחר לרב קהילות אה"ו (אלטונה, המבורג, ונדסבק).

כמקובל ואיש מופת, העניק ר' יהונתן קמיעות לסגולה. באותה שנה (1750) פתח אחד ממתנגדיו קמיע שכתב, ור' יעקב עמדין פיענחו כרומז לאמונה במשיח השקר שבתאי צבי. ר' יהונתן הכחיש זאת מכל וכל ופירש את הקמיע באופן אחר. פרשה זו עוררה מחלוקת גדולה, שסחפה רבנים רבים והמונים גדולים, ופילגה את ישראל לשני מחנות. המחלוקת גרמה לחילול ה' גדול, שכן נתעניינו בה גם מלומדים נוצרים רבים. אף השלטונות הנוצרים התערבו במחלוקת, ומלך דנמרק חייב עריכת בחירות חדשות לרבנות, שבהן נבחר ר' יהונתן שנית. בני קהילתו של ר' יהונתן תמכו בווכן תמך בו "ועד ארבע ארצות" וגזר לשרוף את כל כתבי הפלסטר שנכתבו נגדו. ברבות השנים נוקה ר' יהונתן בעיני שלומי אמוני ישראל מכל החשדות שהועלו נגדו.

[אנציק' לבית ישראל]

שבתאי צבי, 1626-1676 (דור שלפני ר' יהונתן), נודע כמשיח שקר והוא חולל את התנועה המשיחית הגדולה ביותר בתולדות עם ישראל. נולד באיזמיר שבטורקיה, הוא הגיע לירושלים, ממנה נשלח לקאהיר כדי לקבל נדבה לטובת הקהילה מאת איש עשיר שהיה רגיל לתמוך ביד רחבה בעניי עיר הקודש. בביתו של עשיר זה, שמע שבתאי צבי על איש מופלא שישב בעיר עזה ואמרו עליו כי נתגלו לו סודות גדולים בקבלה, ובכוח גילוייו ניתן לו לתקן כל נפש פגומה ולרפא כל חולה רוח. בדרכו לירושלים, סר שבתאי צבי אל איש זה, **נתן העזתי**, כדי לבקש מאתו תרופה לדיכאון שהיה פוקד אותו לפרקים. בהשפעתו של נתן העזתי, הגיע למסקנה כי הוא המשיח וכן נתן הוא מבשרו. בהשפעתו של נתן, שהיה הרוח החיה של התנועה והכוח האינטלקטואלי שבה, התפשט שמע התנועה בכל תפוצות ישראל. בשנת 1666, בא שבתאי צבי לקושטא לתבוע מהסולטאן שיכיר במשיחיותו. תחילה נאסר. בפגישה עם הסולטאן נשברה רוחו והתאסלם כדי להציל אתנפשו. עתה התנערו רבים ממאמיניו. הזעזועים שגרמה התנועה השבתאית בקרב היהדות היו קשים. ואף כי מנהיגי הדור הצליחו לבצר מחדש את רוח האומה לאחר האכזבה הקשה שעברה עליה, השאירו זעזועים אלה עקבות עמוקים בתולדות העם.

בשבת הקרובה אנו לומדים את 2 הפרקים האחרונים של **פרקי אבות**:

"כל מה שברא הקדוש-ברוך-הוא בעולמו, לא בראו אלא לכבודו..." [משנה י"א, האחרונה]

= כל הבריאה כולה מעידה על גדולתו ורוממותו. = [פירוש הרב קהתי]

ומעשה, שבא מין ואמר לר' עקיבא: "העולם הזה, מי בראו?" אמר לו: "הקב"ה". אמר לו, "הראיני דבר ברור"; אמר לו, "למחר תבוא אלי". למחר בא אצלו. אמר לו, "מה אתה לובש?" אמר לו, "בגד", אמר לו, "מי עשאו?" אמר לו, "האורג", אמר לו, "איני מאמינך. הראיני דבר ברור", אמר לו, "ומה אראה לך, ואין אתה יודע שהאורג עשאו?" אמר לו, "ואתה, אינך יודע שהקב"ה ברא את עולמו?" נפטר [נפרד ממנו] אותו המין. אמרו לו תלמידיו, "מה הדבר ברור?" אמר להם, "בניי, כשם שהבית לו עמי שומע לי, ישראל בדרכי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים פ"א]

מתוך פרק התהלים שהיו הלוויים אומרים בבית המקדש ביום חמישי

יום נעים ושמח ושבת שלום!

כניסת שבת (ב"ש): 18²⁰

צאת השבת (ב"ש): 19¹⁶

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', כ"א באלול תשס"ג (18 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מודיע על הבנאי, והבגד מודיע על האורג, והדלת על הנגר, כך העולם מודיע על הקב"ה שהוא בראו, ישתבח ויתעלה שמו לעד ולנצח נצחים, אמן ואמן.
[אוצר המדרשים עמוד תקפ]

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכיי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים פ"א]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום חמישי

כניסת שבת (ב"ש): 18²⁰ יום נעים ושמח ושבת שלום!

צאת השבת (ב"ש): 19¹⁶

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.